

Til alle døgnets tider

Tidsbruk 1971-2000

Odd Frank Vaage

Statistiske analyser

I denne serien publiseres analyser av statistikk om sosiale, demografiske og økonomiske forhold til en bredere leserkrets. Fremstillingsformen er slik at publikasjonene kan leses også av personer uten spesialkunnskaper om statistikk eller bearbeidingsmetoder.

Statistical Analyses

In this series, Statistics Norway publishes analyses of social, demographic and economic statistics, aimed at a wider circle of readers. These publications can be read without any special knowledge of statistics and statistical methods.

© Statistisk sentralbyrå, april 2002
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-5055-2 Trykt versjon
ISBN 82-537-5059-5 Elektronisk versjon
ISSN 0804-3221

Emnegruppe

00.02.20 Tidsbruk

Omslag: Siri Boquist
Trykk: Lobo Media as/1 000

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimalskilletegn	,

Forord

I *Til alle døgnets tider* legger Statistisk sentralbyrå frem de første resultatene fra en landsomfattende undersøkelse om befolkningens tidsbruk, som ble gjennomført fra februar 2000 til februar 2001. Publikasjonen gjengir også sammenlignbare tall fra de tilsvarende undersøkelsene i 1971, 1980 og 1990.

Publikasjonen viser hvilke aktiviteter vi utfører i løpet av døgnet og hvor mye tid vi bruker til det. Den viser også hvor mye tid vi bruker på ulike steder og på samvær med ulike personer.

Denne publikasjonen er utarbeidet av Odd Frank Vaage, med bistand fra Hege Kitterød. Elisabeth Rønning har vært hovedansvarlig for gjennomføringen av datainnsamlingen til Tidsbruksundersøkelsen 2000.

Undersøkelsen er gjennomført med støtte fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Kultur- og kirke departementet, Sosialdepartementet, Utdannings- og forskningsdepartementet, Landsorganisasjonen og Telenor.

Dokumentasjon av datainnsamlingen og resultater fra spørreskjemadelen av undersøkelsen blir presentert i Statistisk sentralbyrås tidsbruksundersøkelse 2000/01, Notater 2002/26, utarbeidet av Elisabeth Rønning.

Statistisk sentralbyrå
Oslo/Kongsvinger, 19. april 2002

Svein Longva

Innhold

Figurregister	6
Tabellregister	8
Sammendrag av resultatene	15
Innledning	19
1. Tidsbruk generelt	25
2. Inntektsgivende arbeid	75
3. Husholdsarbeid	91
4. Utdanning	131
5. Personlige behov	147
6. Fritid	161
7. Tidsbruk til ulike tider	203
8. Tidsbruk på ulike steder	219
9. Tidsbruk og samvær	237
10. Om undersøkelsen	249
Tidligere utgitt på emneområdet	253
De sist utgitte publikasjonene i serien Statistiske analyser	254

Figurregister

1. Tidsbruk generelt

1.1.	Tid brukt til ulike aktiviteter en gjennomsnittsdag blant personer i alderen 9-79 år. 2000	25
1.2.	Tid brukt til ulike aktiviteter en gjennomsnittsdag blant personer 9-79 år, etter kjønn. 2000. Minutter	26
1.3.	Tid brukt til ulike aktiviteter en gjennomsnittsdag blant personer 9-79 år, etter alder. 2000. Minutter	27
1.4.	Tid brukt til ulike aktiviteter en gjennomsnittsdag blant personer i alderen 16-74 år. 1971-2000. Minutter	27

2. Inntektsgivende arbeid

2.1.	Endring i tiden brukt til inntektsgivende arbeid en gjennomsnittsdag mellom 1971 og 2000, blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Minutter	75

3. Husholdsarbeid

3.1.	Endring i tiden brukt til husholdsarbeid en gjennomsnittsdag mellom 1971 og 2000, blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Minutter	91

4. Utdanning

4.1.	Endring i tiden brukt til utdanning en gjennomsnittsdag mellom 1971 og 2000, blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Minutter	131

5. Personlige behov

5.1.	Endring i tiden brukt til personlige behov en gjennomsnittsdag mellom 1971 og 2000, blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Minutter	147

6. Fritid

6.1.	Endring i tiden brukt til fritid en gjennomsnittsdag mellom 1971 og 2000, blant menn og kvinner i ulike aldersgrupper. Minutter	162

7. Tidsbruk til ulike tider

7.1.	Prosentandel som har brukt tid til nattesøvn ved ulike tidspunkter mellom kl. 20.00 og 12.00 på mandag til torsdag, alder 16-74 år. 1980-2000	203
7.2.	Prosentandel som har brukt tid til fjernsynsseing ved ulike tidspunkter i løpet av døgnet på mandag til torsdag, alder 16-74 år. 1980-2000	204
7.3.	Prosentandel som har brukt tid til måltider ved ulike tidspunkter i løpet av døgnet på søndager, alder 16-74 år. 1980-2000	205
7.4.	Prosentandel som har brukt tid til ulike aktiviteter ved forskjellige tidspunkter i løpet av døgnet på mandag til torsdag, alder 16-74 år. 2000	205
7.5.	Prosentandel som har brukt tid til husholdsarbeid utenom innkjøp ved ulike tidspunkter i løpet av døgnet på forskjellige dager i uken, alder 16-74 år. 2000	206

8. Tidsbruk på ulike steder

8.1.	Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder en gjennomsnittsdag, alder 16-74 år. 1980-2000. Minutter	219

8.2.	Prosentandel på reise ved ulike tidspunkter av døgnet på mandag til torsdag, alder 16-74 år. 1980-2000	222
8.3.	Prosentandel som tilbrakte tid på ulike steder ved forskjellige tidspunkter av døgnet på mandag til torsdag, alder 16-74 år. 2000	222
8.4.	Prosentandel som reiste med ulike transportmidler en gjennomsnittsdag, alder 16-74 år. 1980-2000	223

9. Tidsbruk og samvær

9.1.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre personer en gjennomsnittsdag, alder 16-74 år. 1990 og 2000. Minutter	237
9.2.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre personer på ulike dager i uken, alder 16-74 år. 2000. Minutter	239

Tabellregister

1. Tidsbruk generelt

1.1.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 16-74 år. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	36
1.2.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 16-74 år, etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	37
1.3.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 16-74 år, etter alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	39
1.4.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 16-24 år, etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	43
1.5.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 25-44 år, etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	45
1.6.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 45-66 år, etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	47
1.7.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 67-74 år, etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	49
1.8.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant yrkesaktive og ikke-yrkesaktive personer 16-74 år. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	51
1.9.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant yrkesaktive og ikke-yrkesaktive personer 16-74 år, etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	53
1.10.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 16-74 år, etter ukedager. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1971-2000	57
1.11.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 9-15 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	61
1.12.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 9-79 år, etter familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	62
1.13.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 9-79 år, etter menns familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	65
1.14.	Tidsbruk til ulike aktiviteter blant personer 9-79 år, etter kvinners familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	68

1.15. Tidsbruk, hovedaktiviteter og hoved- og biaktiviteter sammenslått, blant personer 9-79 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	71
---	----

2. Inntektsgivende arbeid

2.1. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000	80
2.2. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 16-74 år, etter alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000	81
2.3. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 9-79 år, alle og etter kjønn og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	82
2.4. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 9-79 år, etter ukedag og kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	84
2.5. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 9-79 år, etter familie-fase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	85
2.6. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 16-79 år, etter utdanning og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	86
2.7. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 16-79 år, etter sosioøkonomisk gruppe. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	87
2.8. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 9-79 år, etter husholdsinntekt etter skatt. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	88
2.9. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 9-79 år, etter bostedsstrøk. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	89
2.10. Tidsbruk til ulike inntektsgivende aktiviteter blant personer 9-79 år, etter landsdel. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	90

3. Husholdsarbeid

- 3.1. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000 96
- 3.2. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 16-74 år, etter alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000 99
- 3.3. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 9-79 år, alle og etter kjønn og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 103
- 3.4. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter ukedag og kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 109
- 3.5. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 112
- 3.6. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 16-79 år, etter utdanning og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 115
- 3.7. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 16-79 år, etter sosio-økonomisk gruppe. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 118
- 3.8. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter husholdsinntekt etter skatt. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 121
- 3.9. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter bostedsstrøk. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 124
- 3.10. Tidsbruk til ulike husholdsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter landsdel. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 127

4. Utdanning

- 4.1. Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000 134
- 4.2. Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 16-74 år, etter alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000 135
- 4.3. Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 9-79 år, alle og etter kjønn og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 136

4.4.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter ukedag og kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	138
4.5.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	139
4.6.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 16-79 år, etter utdanning og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	141
4.7.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 16-79 år, etter sosio-økonomisk gruppe. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	142
4.8.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter husholdsinntekt etter skatt. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	143
4.9.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter bostedsstrøk. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	144
4.10.	Tidsbruk til ulike utdanningsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter landsdel. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	145

5. Personlige behov

5.1.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000	149
5.2.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 16-74 år, etter alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000	150
5.3.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 9-79 år, alle og etter kjønn og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	151
5.4.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 9-79 år, etter ukedag og kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	153
5.5.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 9-79 år, etter familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	154
5.6.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 16-79 år, etter utdanning og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	156

5.7.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 16-79 år, etter sosioøkonomisk gruppe. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	157
5.8.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 9-79 år, etter husholdsinntekt etter skatt. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	158
5.9.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 9-79 år, etter bostedsstrøk. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	159
5.10.	Tidsbruk til ulike aktiviteter for personlig behov blant personer 9-79 år, etter landsdel. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	160
6. Fritid		
6.1.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000	168
6.2.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 16-74 år, etter alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 1980-2000	171
6.3.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 9-79 år, alle og etter kjønn og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	175
6.4.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter ukedag og kjønn. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	181
6.5.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter familiefase. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	184
6.6.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 16-79 år, etter utdanning og alder. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	187
6.7.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 16-79 år, etter sosioøkonomisk gruppe. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	190
6.8.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter husholdsinntekt etter skatt. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	193
6.9.	Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter bostedsstrøk. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000	196

- 6.10. Tidsbruk til ulike fritidsaktiviteter blant personer 9-79 år, etter landsdel. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 199

7. Tidsbruk til ulike tider

- 7.1. Andel personer 16-74 år som utfører ulike aktiviteter til forskjellige tider av døgnet. Gjennomsnitt for mandager-torsdager. 1980-2000 208
- 7.2. Andel personer 16-74 år som utfører ulike aktiviteter til forskjellige tider av døgnet. Gjennomsnitt for fredager. 1980-2000 210
- 7.3. Andel personer 16-74 år som utfører ulike aktiviteter til forskjellige tider av døgnet. Gjennomsnitt for lørdager. 1980-2000 212
- 7.4. Andel personer 16-74 år som utfører ulike aktiviteter til forskjellige tider av døgnet. Gjennomsnitt for søndager. 1980-2000 214
- 7.5. Tidsbruk til ulike aktiviteter i forskjellige måneder av året blant personer 9-79 år. Tidsbruk i timer og minutter blant alle, prosentandel som har utført aktivitetene og tidsbruk blant dem som har utført aktivitetene en gjennomsnittsdag. 2000 216

8. Tidsbruk på ulike steder

- 8.1. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tid tilbrakt på ulike steder blant alle, andel som har tilbrakt tid på ulike steder og tid tilbrakt blant dem som har vært på ulike steder en gjennomsnittsdag. 1980-2000 225
- 8.2. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder blant personer 16-74 år, etter alder. Tid tilbrakt på ulike steder blant alle, andel som har tilbrakt tid på ulike steder og tid tilbrakt blant dem som har vært på ulike steder en gjennomsnittsdag. 1980-2000 226
- 8.3. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder blant personer 9-15 år, alle og etter kjønn. Tid tilbrakt på ulike steder blant alle, andel som har tilbrakt tid på ulike steder og tid tilbrakt blant dem som har vært på ulike steder en gjennomsnittsdag. 2000 ... 227
- 8.4. Tid tilbrakt på ulike oppholdssteder blant personer 16-74 år, etter ukedager. Tid tilbrakt på ulike steder blant alle, andel som har tilbrakt tid på ulike steder og tid tilbrakt blant dem som har vært på ulike steder en gjennomsnittsdag. 1980-2000 228
- 8.5. Andel som har tilbrakt tid på ulike steder til forskjellige tider av døgnet blant personer 16-74 år. Gjennomsnitt for alle dager. 1980-2000 229
- 8.6. Andel som har tilbrakt tid på ulike steder til forskjellige tider av døgnet blant personer 16-74 år. Gjennomsnitt for mandager-torsdager. 1980-2000 230
- 8.7. Andel som har tilbrakt tid på ulike steder til forskjellige tider av døgnet blant personer 16-74 år. Gjennomsnitt for fredager. 1980-2000 231
- 8.8. Andel som har tilbrakt tid på ulike steder til forskjellige tider av døgnet blant personer 16-74 år. Gjennomsnitt for lørdager. 1980-2000 232
- 8.9. Andel som har tilbrakt tid på ulike steder til forskjellige tider av døgnet blant personer 16-74 år. Gjennomsnitt for søndager. 1980-2000 233
- 8.10. Tid brukt til reiser med ulike transportmidler blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tid brukt til ulike transportmidler blant alle, andel som har reist med ulike transportmidler og tid brukt blant brukere av ulike transportmidler en gjennomsnittsdag. 1980-2000 234
- 8.11. Tid brukt til reiser med ulike transportmidler blant personer 16-74 år, etter alder. Tid brukt til ulike transportmidler blant alle, andel som har reist med ulike transportmidler og tid brukt blant brukere av ulike transportmidler en gjennomsnittsdag. 1980-2000 235

8.12.	Tid brukt til reiser med ulike transportmidler blant personer 16-74 år, etter ukedager. Tid brukt til ulike transportmidler blant alle, andel som har reist med ulike transportmidler og tid brukt blant brukere av ulike transportmidler en gjennomsnittsdag. 1980-2000	236
9. Tidsbruk og samvær		
9.1.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 16-74 år, alle og etter kjønn. Tid tilbrakt blant alle, andel som har tilbrakt tid og tid brukt blant dem som har tilbrakt tid alene og sammen med andre en gjennomsnittsdag. 1990 og 2000	241
9.2.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 16-74 år, etter alder. Tid tilbrakt sammen med andre blant alle, andel som har tilbrakt tid sammen med andre og tid brukt blant dem som har tilbrakt tid alene/sammen med andre en gjennomsnittsdag. 1990 og 2000	242
9.3.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 9-15 år, alle og etter kjønn. Tid tilbrakt sammen med andre blant alle, andel som har tilbrakt tid sammen med andre og tid brukt blant dem som har tilbrakt tid alene/sammen med andre en gjennomsnittsdag. 2000	242
9.4.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 16-74 år, etter ukedager. Tid tilbrakt sammen med andre blant alle, andel som har tilbrakt tid sammen med andre og tid brukt blant dem som har tilbrakt tid alene/sammen med andre en gjennomsnittsdag. 1990 og 2000	243
9.5.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 16-74 år, etter husholdsstørrelse. Tid tilbrakt blant alle, andel som har tilbrakt tid og tid brukt blant dem som har tilbrakt tid alene og sammen med andre en gjennomsnittsdag. 1990 og 2000	244
9.6.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 9-79 år, etter aktiviteter og kjønn. Tid tilbrakt blant alle en gjennomsnittsdag. 2000	245
9.7.	Tid tilbrakt alene og sammen med andre blant personer 9-79 år, etter oppholdssted og kjønn. Tid tilbrakt blant alle en gjennomsnittsdag. 2000	246
9.8.	Tid tilbrakt sammen med egne barn i ulike aldersgrupper. Gjennomsnittstall for dem med barn i ulike aldersgrupper og etter kjønn og ukedag. Tidsbruk i timer og minutter blant alle som har barn i de ulike aldersgrupper, prosentandel som har tilbrakt tid og tidsbruk blant dem som har tilbrakt tid sammen med egne barn en gjennomsnittsdag. 2000	247
10. Om undersøkelsen		
10.1.	Størrelsen av standardavviket i prosent. Timer og minutter	251
10.2.	Standardavvik til enkelte tall for gjennomsnittlig tidsbruk	251

Sammendrag av resultatene

Mindre tid til husholdsarbeid, mer til fritidsaktiviteter

Vi bruker betydelig mindre tid til husholdsarbeid og mer tid til fritidsaktiviteter nå enn tidligere. Denne utviklingstendensen har vært nokså jevn mellom alle tidsbruksundersøkelsene som Statistisk sentralbyrå har gjennomført i 1971, 1980, 1990 og 2000. Den gjennomsnittlige tiden vi bruker til personlige behov, slik som nattesøvn og måltider, har også sunket noe i denne perioden. Tiden til inntektsgivende arbeid og utdanning har derimot endret seg lite.

Befolkningen i alderen 9-79 år bruker i gjennomsnitt i underkant av 10 ½ time på personlige behov per døgn, inkludert helger og feriedager. Vi bruker omtrent 6 ½ time på fritidsaktiviteter, omtrent 3 ½ time på inntektsgivende arbeid, knapt 4 timer på husholdsarbeid og ¾ time på utdanning. De dagene vi er på arbeid bruker vi i gjennomsnitt i overkant av 8 timer på dette. Når vi holder på med utdanning, bruker vi i underkant av 6 timer til dette per dag.

Flere kvinner og færre menn i inntektsarbeid

Fra 1971 og til 2000 har det vært en nokså jevn økning i andelen kvinner som utfører inntektsgivende arbeid per dag. Blant menn har det gått i motsatt retning.

Det er likevel fremdeles flere menn enn kvinner som er i inntektsgivende arbeid. 40 prosent av kvinnene og 53 prosent av mennene er i inntektsgivende arbeid en gjennomsnittsdag. Arbeidstiden har økt mest blant 16-24-åringene, men det er personer i alderen 25-44 år som arbeider mest. Det har vært en kraftig og jevn nedgang i inntektsarbeid blant eldre, særlig blant menn. 5 prosent av barn i alderen 9-15 år utfører noe inntektsgivende arbeid per dag.

Dobbelt så mange menn som kvinner arbeider overtid per dag. Det er enlige i alderen 25-44 år som gjør mest overtidsarbeid. I gjennomsnitt bruker vi 2 timer på dette når vi har overtidsarbeid.

De som i særlig grad bruker mye tid på inntektsgivende arbeid er gifte/samboende med yngste barn 7-19 år, personer med høy utdanning og personer i administrative og akademiske yrker. Blant dem som er under utdanning er en av ti i inntektsgivende arbeid en gjennomsnittsdag.

Kraftig nedgang i husholdsarbeidet blant kvinner

Tiden kvinner bruker til husholdsarbeid per dag har sunket med omtrent 2 timer mellom 1971 og 2000. Blant mennene har gjennomsnittstiden til husholdsarbeid økt med omtrent en halv time i denne

perioden, som hovedsakelig skyldes at flere menn tar del i slikt arbeid nå enn tidligere. Totalt sett har altså tiden vi bruker til husholdsarbeid sunket betydelig de siste 30 årene. Andelen som tar del i husholdsarbeid har økt blant menn i alle aldre. Det er likevel kvinner som fremdeles utfører mest husholdsarbeid.

Tid til husarbeid halvert

Husarbeid, slik som matlaging, oppvask og rengjøring, er halvert mellom 1971 og 2000 blant dem som utfører slikt arbeid per dag. Husarbeidet har gått kraftig ned blant både yrkesaktive og ikke-yrkesaktive kvinner. Likevel er det kvinner som gjør mest av nesten alle typer husarbeid. Også blant barna er det i større grad jenter enn gutter som utfører husarbeid.

Personer i hushold med høy inntekt utfører noe mindre husarbeid enn de som tjener lite. De som bor i de store byene utfører også mindre husarbeid enn de som bor på små steder.

Flere menn lager mat

Flere tar del i matlagingen i 2000 enn tidligere. Dette skyldes at menn i sterkere grad er med på det. I alle aldersgrupper lager flere mat nå enn før, men tiden vi bruker når vi lager mat har sunket. Personer med høy utdanning bruker mindre tid på matlaging enn de med lavere utdanning. Færre kvinner tar oppvasken og gjør rent per dag i 2000 enn tidligere. De som utfører disse typer arbeid en gjennomsnittsdag, bruker dessuten noe mindre tid på dette nå enn før.

Like mye tid til vedlikeholdsarbeid

Det har vært liten forandring i den tiden vi bruker til vedlikeholdsarbeid mellom 1971 og 2000. Dette gjelder begge kjønn. Vi bruker mest tid til vedlikehold av hagen. Menn bruker mer tid enn kvinner

til vedlikehold av bolig og ulike reparasjoner. Særlig eldre menn bruker mye tid på reparasjoner.

Flere går i butikken

Mellom 1980 og 2000 har det vært en betydelig økning i andelen av befolkningen som bruker tid til kjøp av varer og tjenester per dag. Dette gjelder begge kjønn, men i særlig grad menn. Flere gjør innkjøp både på hverdager og i helgen, men søndag er fremdeles en nokså handlefri dag.

Færre menn bruker tid til utdanning

Andelen menn i alderen 16-74 år som bruker tid til utdanning en gjennomsnittsdag har sunket noe fra 1980 til 2000. For kvinner har andelen holdt seg mer stabil i denne perioden. På hverdager bruker 13 prosent av befolkningen tid til utdanning. Færre unge bruker tid til utdanning i 2000 enn i 1980. Flere unge jenter enn gutter bruker tid på utdanning per dag i 2000. På en skoledag bruker barn i alderen 9-15 år godt over 6 timer til skolearbeid generelt, 1 time går med til hjemmeløser.

Mindre tid til måltider

Vi bruker noe mindre tid til måltider i 2000 enn i 1971. Denne nedgangen gjelder alle aldersgrupper og begge kjønn. Personer i alderen 16-24 år er de som bruker minst tid til måltider. Vi bruker mer tid til måltider i helgen enn på hverdager.

Tiden vi bruker til nattesøvn har endret seg temmelig lite fra 1971 til 2000. Det er gifte/samboende med barn som får minst nattesøvn per døgn, mens barn er de som sover mest.

Økt fritid for begge kjønn

Både for menn og kvinner har tiden brukt til fritidsaktiviteter økt de siste 30 årene. Økningen gjelder alle aldersgrupper. Ikke-yrkesaktive kvinners fritid har økt mer enn både yrkesaktive kvinners og yrkesaktive og ikke-yrkesaktive menns fritid. Fritiden har økt på alle dager unntatt søndager. Personer i aldersgruppen 25-44-år har minst tid til fritidsaktiviteter. Til gjengjeld har de den lengste arbeidstiden.

Små endringer i idretts- og friluftaktiviteter

Tiden vi bruker på idretts- og friluftaktiviteter har forandret seg lite mellom 1971 og 2000. Eldre er likevel blitt mer aktive på dette området, og menn i alle aldersgrupper har hele tiden vært mer aktive enn kvinner.

Flere går på kafé

Fra 1980 til 2000 har det vært en økning i andelen som går på restaurant og kafé. Økningen har særlig vært tydelig i aldersgruppene 25-44 år og 45-66 år. Det er enslige under 45 år og personer under utdanning som går mest på restaurant og kafé.

Mindre tid til sosialt samvær

Fra 1990 til 2000 har det vært en viss nedgang i tiden som brukes til sosialt samvær per dag. Vi bruker mindre tid til å besøke hverandre. Dette gjelder alle aldersgrupper. Flere kvinner enn menn deltar i sosialt samvær. Mens eldre kvinner har mest besøkskontakt med slektninger, har unge av begge kjønn mest besøkskontakt med venner. Unge kvinner er de som bruker mest tid til samtaler per dag. Personer med lav utdanning har mer besøkskontakt og bruker mer tid til å slappe av enn personer med høyere utdanning. Det er mindre besøkskontakt og

avslapping blant personer med høy husholdsinntekt enn de med lavere inntekt.

Færre leser

De siste 30 årene har andelen som leser trykte publikasjoner per dag gått nedover. Det er særlig færre menn som leser. Unge leser mindre, særlig unge menn. Det er færre som leser aviser. Særlig har det vært en sterk nedgang i avislesing blant de unge. Eldre menn leser mest aviser. Bøker og blader leses minst av unge gutter.

Mer fjernsynsseing

Mens vi bruker mindre tid på blant annet husholdsarbeid, bruker vi i stedet betydelig mer tid til fjernsynsseing. Både andelen som ser på fjernsyn per dag og tiden vi bruker til fjernsynsseing har hatt en nokså jevn og klar økning fra 1971 til 2000. Begge kjønn ser mer fjernsyn, og det er økning i alle aldersgrupper. Flest fjernsynsseere finner vi i aldersgruppen 67-74 år og i aldersgruppen 9-15 år, det vil si de eldste og de yngste. I motsetning til fjernsynsseingen har radiolyttingen tapt terreng med årene. Både andelen som lytter til radio per dag og tiden man bruker til radiolytting øker med alderen.

Færre driver med håndarbeid

Det har vært en betydelig nedgang i andelen kvinner som driver med håndarbeid per dag mellom 1980 og 2000. Det er bare eldre kvinner som strikker like mye som før. 16 prosent blant eldre kvinner strikker per dag.

Flere bruker tid til spill og lek

Både unge og eldre bruker mer tid på spill og lek i 2000 enn tidligere. To av tre gutter driver med spill og lek en gjennomsnittsdag.

Vi sovner senere

Det har vært en gradvis tendens til at vi sovner senere på kvelden fra 1980 til 2000. Fjernsynsseingen er i samme periode blitt mer spredt utover døgnet. Det har vært små forskyvninger i hvilke perioder av døgnet vi har måltider og reiser til og fra arbeidsplassen. Lørdag formiddag er den perioden i uken som i størst grad er avsatt til husholdsarbeid.

Vi har mest aktiv fritid i juli, og bare en av fire er på arbeid per dag i denne måneden. Vi bruker også mest tid til vedlikeholdsarbeid om sommeren. Februar er den måneden vi ser mest fjernsyn.

Mindre hjemme

I forhold til 1980 er vi mindre hjemme i 2000, men det har ikke vært noen nedgang mellom 1990 og 2000. Tiden hjemme har særlig sunket blant kvinner. Barn er mindre hjemme enn voksne. Eldre er hjemme nesten 19 timer per døgn.

Det er færre som er hjemme hos andre i 2000 enn i 1990. Det er de unge som er mest hjemme hos andre. Eldre bruker derimot mer tid på hytta enn andre aldersgrupper.

Det er en større andel som er på offentlige steder og på reise i 2000 enn tidligere. Kvinner er en halv time mer på arbeidsplass/skole i 2000 i forhold til i 1980.

Mest privatbil

Når vi er på reise, er privatbilen det viktigste transportmidlet. Andelen som bruker bil har økt betydelig mellom 1980 og 2000. Tiden vi sitter i bilen per dag har derimot holdt seg nokså konstant i denne perioden. Det har vært en tilnærming i bilbruken mellom kjønnene i disse årene. Økningen i bilbruken har vært størst blant de eldste.

Det har vært liten endring i bruken av offentlig transport og bruk av føttene når man er på reise. I gjennomsnitt reiser 17 prosent med offentlig transport per dag i 2000, mens en av tre bruker føttene.

1 time mer alene

Vi er 1 time mer alene per dag i 2000 enn vi var i 1990, og en halv time mindre sammen med andre. Menn er mer alene enn kvinner. Barna er aller minst alene per dag. Jenter er litt mer alene enn gutter. De unge er også mindre alene enn andre, mens de eldre er mest alene. Unge er minst sammen med husholdsmedlemmer.

Vi er mer alene når vi er på reise enn når vi er på andre oppholdssteder. Vi er mer sammen med andre når vi holder på med fritidsaktiviteter enn andre aktiviteter. Vi er alene i halvparten av arbeidstiden. Menn er noe mer alene på jobben enn kvinner.

Kvinner er i betydelig større grad sammen med sine egne småbarn per dag enn det menn er. Denne forskjellen jevner seg ut når barna blir større.

Innledning

Formål

Tidsbruksundersøkelsen er en kartlegging av hva folk gjør og deres samværmønstre. Et representativt utvalg av befolkningen har ført dagbøker og notert hva de gjør, hvem de er sammen med og hvor de oppholder seg. Det er ført dagbøker for hver dag i alle årets 12 måneder. Med Tidsbruksundersøkelsen 2000 har Statistisk sentralbyrå utført fire slike kartlegginger. De tre forrige ble gjennomført i 1971, 1980 og 1990¹. I denne publikasjonen er det med tall fra alle disse fire undersøkelsene.

Tidsbruksundersøkelsene er vår viktigste kilde til kunnskap om hvor mye og hvilke typer ubetalt arbeid som utføres i samfunnet, hvem som utfører det ubetalte arbeidet og når det utføres. Dessuten inneholder tidsbruksundersøkelsene data som ikke finnes i andre undersøkelser, for eksempel om folks døgnrytme, om fritidsysler og om samvær med barn og øvrig familie. Inntektsgivende arbeid dekkes også i annen statistikk, men i tidsbruksundersøkelsen kan yrkesarbeidet studeres i sammenheng med tidsbruken for øvrig.

Et hovedformål med Tidsbruksundersøkelsen 2000 er å oppdatere statistikken over tidsbruk på disse områdene.

Tidsbruksundersøkelsen utfyller for eksempel levekårsundersøkelsen ved at de viser hvordan folk faktisk lever innenfor de muligheter og begrensninger levekårene gir. Både levekårs- og tidsbruksundersøkelser kartlegger først og fremst faktiske forhold. De forteller forholdsvis lite om hvordan folk opplever hverdagen, hvilke ønsker og motiver de har eller hva ulike aktiviteter betyr for den enkelte. Undersøkelser av handlingsrammer, faktisk handlingsmønster og handlingenes betydning for den enkelte er tre forskjellige, men gjensidig utfyllende måter å beskrive samfunnet på.

Tidsbruksundersøkelsene gir et bilde av folks dagligliv. Resultater fra flere tidspunkt forteller derfor hvordan nordmenns levemåte forandrer seg. Sammenligninger på tvers av landegrenser viser hvordan nordmenn skiller seg fra folk i andre land.

¹ Hovedresultatene fra den første undersøkelsen ble publisert i NOS A 692 og NOS A 662, Tidsnyttingsundersøkelsen 1971-72 Hefte 1 og 2, og i SA nr. 19 og 30, Tid nyttet til egenarbeid og Døgnet 24 timer. Hovedresultatene fra den andre undersøkelsen ble publisert i NOS B 378, Tidsnyttingsundersøkelsen 1980-81, og i SA nr. 49, Arbeid, fritid og samvær. Endringer i tidsbruk i 1970-årene. Hovedresultatene fra den tredje undersøkelsen ble publisert i NOS C 10, Tidsbruk og tidsorganisering 1970-90, og i SØS 76, Haraldsen/Kitterød: Døgnet rundt.

I denne publikasjonen legger vi vekt på å vise endringer i tidsbruk for hele befolkningen og for ulike grupper. I mange av tabellene er sammenlignbare tall fra tidligere undersøkelser gjengitt sammen med tallene fra 2000.

Det er blitt foretatt tidsbruksundersøkelser i en rekke land i Europa, blant annet i Finland, Sverige, England, Portugal og Latvia de siste par årene. Eurostat har kommet med anbefalinger om hvordan slike undersøkelser skal gjennomføres, som i stor grad er fulgt opp av de ulike land. Den norske undersøkelsen er justert noe for å passe best mulig til anbefalingene fra Eurostat, men uten at det skal gå utover sammenlignbarheten med våre tidligere undersøkelser. Våre data gir dermed et godt grunnlag for internasjonale sammenligninger, men slike tall presenteres ikke i denne publikasjonen.

Opplegget for undersøkelsen

Dataene til Tidsbruksundersøkelsen 2000 ble samlet inn ved hjelp av spørreskjema og tidsdagbøker. I spørreskjemaet ga de uttrukne personene bakgrunnsinformasjon om seg selv og sitt hushold til bruk ved analysen av dagboksdataene. I dagbøkene ble det med 10 minutters intervall i løpet av to døgn ført inn informasjon om hvilken hoved- og eventuelle tilleggsaktiviteter man utførte. I tillegg førte man inn hvor hver aktivitet ble utført og hvem man var sammen med. Informasjonen fra dagbøkene ble så kodet etter en liste på 176 aktiviteter. Detaljer ved undersøkelsen, kopi av spørreskjemaet og dagboken er gjengitt i Notater 2002/26, skrevet av Elisabeth Rønning.

Undersøkellesperioden dekker alle dager i et helt år fra 20. februar 2000 til 19. februar 2001. I det utvalget som blir

benyttet i denne publikasjonen var det med 3 408 personer i alderen 9-79 år. I og med at hver person skulle føre dagbok for to dager, skulle en vente dobbelt så mange persondager som det er personer i nettoutvalget. Årsaken til at antall persondager er litt lavere enn forventet er at noen intervjupersoner misforsto og bare førte dagbok for en dag. (Se for øvrig Kapittel 10: Om undersøkelsen.)

Bruk av tabellene

I Tidsnyttingsundersøkelsen 1980 omfattet utvalget personer i alderen 16-74 år. Også i 1971 var 74 år øvre aldersgrense i utvalget. Tabeller som viser tidsbruk på flere tidspunkt, gjelder derfor personer 16-74 år. Tabeller som viser tidsbruk bare i 2000, gjelder i hovedsak personer 9-79 år. Dette betyr at barn fra 9-15 år for første gang er tatt med i 2000, og vi kan derfor ikke gi noen sammenligninger for dem i forhold til tidligere undersøkelser.

Det er store variasjoner i hvor mye tid ulike personer har brukt til ulike aktiviteter. Gjennomsnittstallene dekker over denne variasjonen. Gjennomsnittstall er imidlertid godt egnet til å gi en oversikt over samlet tidsbruk, til å sammenligne ulike grupper av personer eller ulike aktiviteter og til å vise endringer over tid. Ved å se på andelene som utførte aktivitetene, får vi et inntrykk av hvilke grupper som bidrar mye og lite til gjennomsnittstallene. Antall observasjoner i tabellene er bestemt av antall personer som har ført dagbok og hvor mange dager den enkelte har ført dagbok for. Produktet av personer og føringsdager kalles persondager.

Når en persongruppe består av færre enn 25 observasjoner, er det i tabellene ikke gitt resultater for denne gruppen. Tallet

på observasjoner er oppgitt som egen kolonne eller linje i tabellene.

I 1980-undersøkelsen ble det gjort en del forandringer i aktivitetsgruppene, slik at tallene for 1971 ikke er helt sammenlignbare med de senere undersøkelsene på det fineste nivået, slik det er brukt i kapitlene 2-6 i foreliggende publikasjon. I 1971-undersøkelsen ble det ikke registrert hvem man var sammen med. I 1980-undersøkelsen ble samværet registrert på en noe annen måte enn senere, slik at det ikke er helt sammenlignbart med senere undersøkelser. Derfor er samvær bare sammenlignet med tallene fra 1990 i denne publikasjonen.

Oppholdssted ble registrert på en noe annen måte i 1971 enn i senere undersøkelser. Derfor er oppholdssted i 2000 bare sammenlignet med resultater fra og med 1980-undersøkelsen.

I 2000-undersøkelsen ble det for første gang benyttet 10 minutters intervaller ved føring av aktiviteter, mot tidligere 15 minutter. Denne forandringen ble gjort som en tilpasning til tilsvarende undersøkelser i andre land i Europa. Betydningen av dette er testet, og det ser ikke ut til at denne forandringen har hatt noen registrerbar påvirkning for den typen sammenligninger som gjøres i denne publikasjonen.

Starttidspunkt for utfylling av dagboka er i 2000-undersøkelsen kl. 04.00, mens det i tidligere undersøkelser var 24.00. Dette er også gjort som en tilpasning til europeisk standard.

Tre mål for tidsbruk

I de fleste tabellene i denne publikasjonen er det brukt tre mål for tidsbruk: Det første er **tidsbruk blant alle**. Det viser

gjennomsnittlig tid brukt på en aktivitet i hele befolkningen eller innenfor en hel gruppe av befolkningen, for eksempel kvinner. Her er det tatt med både de som har brukt tid til en aktivitet en gjennomsnittsdag og de som ikke har gjort det, det vil si at de har 0 minutter til denne aktiviteten. Det neste målet er **andelen som har utført aktiviteten**. Det viser hvor stor prosentandel som har utført en aktivitet en gjennomsnittsdag. Det siste målet er **tidsbruk blant dem som har utført aktiviteten**. Dette viser hvor mye tid de som har utført aktiviteten en gjennomsnittsdag har brukt på dette. Når tabell 1.1 viser at befolkningen i alderen 16-74 år i 2000 brukte 25 minutter på utdanning per dag, er dette et gjennomsnitt for alle i denne aldersgruppen, både de som er i utdanning og de som ikke er det. Tallet er et gjennomsnitt for alle dager i uken, både hverdager og helligdager. Ferier er også med. Tabellen viser også at andelen som utførte denne aktiviteten per dag er 7 prosent. Tidsbruken blant disse 7 prosentene som deltar i utdanningsaktiviteter per dag blir da, slik tabellen viser, 5 timer og 34 minutter. Dette er altså tidsbruken blant dem som holder på med utdanning en gjennomsnittsdag.

Tolkning av tidsbrukstall

Det er viktig å være klar over at tidsbruksdata viser tidsbruk på aggregert nivå eller på samfunnsnivå. Det er ikke enkeltpersoners, men grupper eller hele befolkningens tidsbruk som belyses. Endringer på samfunnsnivå kan skyldes forandringer i befolkningens sammensetning eller forandringer i ulike grupperes tidsbruk. En økning i andelen kvinner i inntektsgivende arbeid vil for eksempel bidra til at aktivitetsmønsteret i denne gruppen veier tyngre i de aggregerte gjennomsnittene. I slike tilfeller kan

gjennomsnittstallene for befolkningen endre seg selv om både kvinner i inntektsgivende arbeid og de som ikke er det bruker tiden sin som før. Gjennomsnittet for alle vil også endre seg hvis en del av befolkningen endrer sine vaner.

Organiseringen av kapitlene

Aktivitetskategoriene som benyttes i tidsbruksundersøkelsene grupperes på tre nivåer. På det groveste nivået er aktivitetene delt inn i fem hovedkategorier, slik det fremgår av figur 1.1. I kapittel 1 er det ellers benyttet en kategorisering av alle typer aktiviteter på et noe finere nivå, men som gjør sammenligninger med undersøkelsene helt tilbake til 1971 mulig. I kapitlene 2-6 er hver av aktivitetene på det groveste nivå tatt hver for seg, og det er benyttet en kategorisering på et enda finere nivå enn i kapittel 1. Dette gir mulighet til å sammenligne med undersøkelsene fra og med 1980. I alle disse kapitlene er tabellrekkefølgen gjort på samme måte, slik at man kan sammenligne hver av aktivitetene etter ulike bakgrunnsvariable. Derfor viser for eksempel både tabellene 2.7, 3.7, 4.7 osv. en aktivitetsfordeling etter sosioøkonomisk gruppe.

Kapittel 7 viser tidsbruk fordelt på ulike tidspunkter av døgnet, ulike dager i uken og forskjellige måneder av året. Kapittel 8 viser hvordan tidsbruken er på forskjellige oppholdssteder og i hvilken grad man bruker ulike transportmidler på reise. Kapittel 9 viser hvordan tidsbruken er i forhold til samvær med andre personer; om man er alene, sammen med personer i eget hushold eller andre. Kapittel 10 gir en kort oversikt over hvordan undersøkelsen er gjennomført og usikkerhet ved dataene.

Noen kjennemerker brukt i publikasjonen

Sosioøkonomisk status (16-79 år)

Grupperingen av yrker bygger på Standard for yrkesklassifisering (NOS C 521).

Yrkesgruppe 1-2: (1) Administrative ledere og politikere, (2) Akademiske yrker

Yrkesgruppe 3: Yrker med kortere høyskole- og universitetsutdanning og teknikere

Yrkesgruppe 4-5: (4) Kontor- og kundeserviceyrker, (5) Salgs-, service- og omsorgsyrker

Yrkesgruppe 6-9: (6) Yrker innenfor jordbruk, skogbruk og fiske, (7) Håndverkere o.l., (8) Prosess- og maskinoperatører og transportarbeidere o.l., (9) Yrker uten krav til utdanning

I yrkesgruppe 0: Militære yrker og uoppgitte, plasseres Menige i yrkesgruppe 9, Befal 1 plasseres i yrkesgruppe 3 og Befal 2 plasseres i yrkesgruppe 1-2 .

Grupperingen bygger ellers på Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status (Standard for norsk statistikk nr. 5). Sosioøkonomisk status er beregnet for aldersgruppen 16-79 år.

Alle som vanligvis arbeider minst 10 timer per uke plasseres i en av yrkesgruppene, også personer som går på skole eller studerer minst 10 timer per uke. Er arbeidstiden mindre enn 10 timer plasseres disse i gruppen skoleelever/studenter.

Utdanning (16-79 år)

Utdanningsnivå er hentet fra utdanningsregisteret og kategorisert ifølge Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000), publisert i NOS C 617.

Ungdomsskolenivå: Inkluderer barne- og ungdomsskoleutdanning, 1.-10. klassetrinn

Videregående-skole-nivå: Inkluderer videregående utdanning 11.-13. klassetrinn og nivået "Påbygging til videregående utdanning" som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning.

Universitets- og høyskolenivå kort: Inkluderer høyere utdanning t.o.m. 4 år.

Universitets- og høyskolenivå lang: Inkluderer utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

Type bostedsstrøk

Personer er gruppert etter om de ifølge deres opplysninger bor i spredtbygde eller tettbygde strøk. Til tettbygde strøk regnes hussamlinger med minst 200 hjemmehørende personer der husene normalt ikke ligger mer enn 50 meter fra hverandre. Personer bosatt i tettbygde strøk er gruppert etter antall innbyggere i tettstedet eller byen de bor i.

Familiefase

Dette kjennemerket grupperer **personer**, i det vesentlige etter alder, ekteskapelig status og om personen har barn. I grupperingen skilles det mellom par og enslige. Gruppen av gifte omfatter både gifte og samboende. Gruppen enslige omfatter både ugifte og før gifte. Betegnelsen enslig refererer altså til personens ekteskapelige status eller samboerskap, og ikke til om vedkommende bor alene eller sammen med andre i husholdet. Gruppene med barn omfatter personer som bor sammen med egne barn (medregnet stebarn og adoptivbarn) under 20 år.

Alder

I denne publikasjonen er folkeregisteret brukt til å innhente alder på personene som har deltatt i undersøkelsen. Personene er gruppert etter alder per 15. februar 2000.

Husholdsinntekt

Husholdsinntekt er hentet fra Inntektsregisteret og gjelder for inntektsåret 1999.

Merknader til enkelte aktiviteter, samvær og oppholdssted**Reiser**

Reiser ble kodet etter reisens formål. Som formål ble vanligvis regnet den aktivitet som fant sted ved reisens slutt (for eksempel arbeidsreise). Hvis reisen endte hjemme, ble aktiviteten som ble utført umiddelbart før reisen, regnet som formålet. Foregikk reisen i forbindelse med flere aktiviteter, ble den viktigste av disse regnet som reisens formål.

Besøk

Perioder hvor man mottar eller går på besøk, er kodet som besøksaktiviteter. Langvarige besøk og besøk med overnatting regnes imidlertid ikke som egne aktiviteter. Kortere besøk ble kodet som egne aktiviteter unntatt i de tidsintervaller der intervjupersonen utførte husholdsarbeid eller konkrete fritidsaktiviteter som å se på fjernsyn, lese aviser osv. Samtaler og kaffedrikking regnes som naturlige deler av besøket og ble kodet som besøk.

Venting

Ventetid regnes som en del av den aktiviteten intervjupersonen venter på. Venting på bussen regnes for eksempel som en del av bussreisen.

Overtidsarbeid i hovedyrket

Intervjupersonene ble bedt om å skille mellom arbeid i vanlig arbeidstid og overtidarbeid. Arbeid som tas med hjem, regnes oftest som overtidarbeid både for ansatte og selvstendige, med unntak av lærere. For lærere ble arbeid bare kodet som overtidarbeid dersom de hadde arbeidet 8 timer eller mer på dagbokdagen.

Tid tilbrakt på arbeidsplassen før og etter arbeidstid, pauser ellers

Private ærend utført i arbeidstiden regnes ikke som pauser, men er kodet etter gjøremålets art (kjøp av dagligvarer, besøk på offentlig kontor osv.).

Pass, stell og hjelp til barn

Bestemte aktiviteter knyttet til pass, stell og hjelp til barn under 16 år i eget hushold er regnet med. Pass og tilsyn som utføres samtidig med andre gjøremål, for eksempel pass av sovende barn, blir ikke registrert som viktigste aktivitet. I enkelte tilfelle har intervjupersonen oppgitt barnetilsyn som en biaktivitet.

Annen omsorg for barn

Annen omsorg for barn omfatter aktiviteter som man deltar i for barnas skyld og ikke for sin egen, som for eksempel legebesøk med barn, møter med barnas lærere og det å se på barne-TV sammen med barn.

Pleie av og hjelp til voksne

Pleie av og hjelp til husholdsmedlemmer som er 16 år eller eldre er regnet med her. Som pleie eller hjelp regnes både hjelp til gamle eller syke og personlige tjenester til friske voksne. Eksempler på det siste er følging, henting, vekking og lignende.

Hjelp til andre hushold

Hjelp til andre hushold omfatter dugnader samt alle typer ulønnet arbeid for andre hushold som husarbeid, ærend, barnepass, stell av syke og lignende.

Måltider

Dette omfatter vanlige måltider som frokost, formiddagsmat, middag og aftens, men ikke måltider i forbindelse med restaurantbesøk, arbeid eller selskap.

Registrering av samvær

For hvert tidsintervall ble det registrert hvilke personer som var til stede og som intervjupersonen hadde en viss grad av kontakt med. Samvær forutsetter ikke deltagelse i samme aktivitet. For perioder med søvn regnet man alltid at intervjupersonen var alene selv om det var andre i nærheten.

Samvær med barn

Bare samvær med barn som er bosatt i intervjupersonens hushold blir registrert. Samvær med egne barn utenfor husholdet blir registrert som samvær med andre personer.

Lokalisering

Under koding av dagboken markerte koderne oppholdssted for hvert tidsintervall. Intervjupersonene selv noterte transportmåte når de hadde vært på reise. Oppholdssted ble markert for alle aktiviteter unntatt reiser. Man skilte mellom følgende seks oppholdssteder: hjemme i egen bolig, på egen tomt, på arbeidsplass, privat besøk, på hytte/landsted og andre steder (forretninger, restauranter, gater, strender, skog og mark osv.). For alle reiser som var å regne som transport fra ett sted til et annet, markerte man transportmiddel.